

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Мітюнiна Н.І., Ляховська Т.Ю., Кетова О.М., Нестеренко Л.А., Талаш В.В.

Українська медична стоматологічна академія

Відображено провідну мету реформування вищої медичної освіти, актуальність створення тренінгових центрів для опанування практичних навичок студентами й перелік необхідного навчально-методичного забезпечення.

Ключові слова: медична освіта, практична підготовка, студенти-медики, симуляційні центри, клінічні ситуації.

The article deals with the reflection of the main purpose of reforming higher medical education, the relevance of creating training centers for students to learn practical skills and a list of necessary educational and methodological support.

Key words: medical education, practical training, medical students, simulation centers, clinical situations.

Реформування медичної освіти України – це можливість для майбутнього лікаря стати конкурентоспроможним фахівцем і обирати місце праці в будь-якій країні Європи. Провідна мета реформування вищої медичної освіти – це підготовка нових медичних кадрів за рахунок упровадження в освітньо-інтеграційний процес європейських освітніх і медичних стандартів, а також підвищення інтелектуального, науково-освітнього, професійно-орієнтованого рівня майбутніх лікарів, забезпечення їх сучасними, ефективнішими інноваційними й інформаційними медичними технологіями [3;5].

Покращенню навчального процесу сприятиме внесення змін до організації роботи клінічних кафедр, у тому числі й кафедри акушерства та гінекології, створення програм для дистанційного навчання студентів, поліпшення матеріально-технічного забезпечення, комп'ютеризації й інформатизації навчального процесу [1].

Для забезпечення навчально-методичної роботи необхідно вдосконалити:

- методичні рекомендації для викладачів;
- методичні рекомендації для студентів;
- методичні рекомендації для самостійної роботи студентів;
- методичні рекомендації щодо виконання практичних навичок згідно з переліком питань до модулів 1,2,3 з акушерства і гінекології.

Крім того, важлива роль надається самостійній роботі студентів, оскільки підвищується мотивація для більш високого рівня кваліфікації [1;6].

Провідна мета самостійної роботи студентів – підвищення професійної підготовки, спрямоване на формування дієвої системи основоположних професійних знань, які вони могли б вільно й самостійно застосовувати в практичній діяльності. Самостійна робота студентів, керована викладачем, обумовлює наявність спеціальних методичних вказівок викладача, виконуючи які, студент здобуває й покращує знання, вміння і навички, накопичує досвід практичної діяльності.

З метою покращення практичної підготовки студентів і оптимізації методики опанування практичних навичок на базі Української медичної стоматологічної академії створюється Тренінговий центр для опанування практичних навичок студентами й інтернами з клінічних дисциплін, у тому числі з акушерства і гінекології.

Робота Центру передбачає запровадження сучасних тренажерів, муляжів, фантомів, імітаторів для діагностики й лікування різних нозологій, особливо з надання допомоги при невідкладних станах у акушерстві й гінекології й надання медичної допомоги на догоспітальному етапі [2].

Для кращого засвоєння матеріалу з акушерства і гінекології є можливість використання симуляції таких клінічних ситуацій:

- визначення основних розмірів таза, площин малого таза та їхніх розмірів;
- вивчення методів дослідження вагітних на пізніх термінах вагітності;
- відтворення перебігу фізіологічних пологів;
- біомеханізм пологів при головних і тазових передлежаннях;
- оперативні вагінальні пологи (акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, акушерські повороти, плоро-руйнівні операції);
- дистоція плечиків плода;
- випадіння петель пуповини;
- допомога при еклампсії й прееклампсії;
- акушерські кровотечі;
- методи обстеження в гінекології;
- діагностичні й лікувальні маніпуляції в гінекології;
- гінекологічні операції;
- обстеження молочних залоз [1].

Завершальний етап підготовки студентів із дисципліни "Акушерство і гінекологія" відбувається на 6 курсі. Мета його полягає в поглибленні теоретичних знань, удосконаленні й засвоєнні практичних навичок, набутті професійного рівня готовності майбутніх лікарів до самостійної роботи.

Крім того, студенти 6 курсу активно готуються до державної підсумкової атестації, яка має практичний і теоретичний блоки.

Студенти мають змогу не тільки здобувати теоретичні знання, а й удосконалювати практичні навички, відпрацьовувати моделі поведінки медичного персоналу в разі виникнення критичних ситуацій, розвитку невідкладних станів у акушерсько-гінекологічній практиці.

Клінічні ситуації, які вимагають надання невідкладної допомоги, за допомогою фантома можна відтворювати кожному студенту в умовах, наближених до реальності.

Значно важливішає роль комп'ютеризації навчального процесу, виконання тестів он-лайн, клінічних ситуаційних завдань, проведення веб-симпозіумів, застосування інтерактивних навчальних технологій, що сприяє кращій підготовці студентів-випускників до ліцензійно-інтегрованого іспиту "Крок-2", а також практично-орієнтованого іспиту.

Сучасні реалії навчання на кафедрі акушерства і гінекології потребують запровадження інтерактивних методів навчання, які даватимуть можливість викладачу моделювати клінічну ситуацію, а студентам опрацьовувати не тільки практичні навички, а і в процесі навчання ще й осмислювати, аналізувати свої дії, тим самим опановуючи якісно нові вміння.

Важливою передумовою успішного навчання є також наявність мотивації в студента до навчання, а завдання викладача – підтримати зацікавленість процесом навчання. Мотивований студент активніше бере участь у навчанні, шукає додаткові шляхи досягнення мети. Одночасно для успішного оволодіння дисципліною необхідно застосовувати ефективні методи навчання. Такий підхід до викладання може стати передумовою успішної підготовки майбутніх лікарів в умовах реформування системи охорони здоров'я України.

Вивчення акушерства та гінекології в сучасних умовах демографічної кризи стає надзвичайно актуальним, оскільки сприятиме покращенню репродуктивного здоров'я населення, підвищенню народжуваності, зменшенню перинатальних втрат, що є першочерговим завданням для акушерів-гінекологів.

Медична освіта має забезпечити високоякісну підготовку студентів і стати важливою складовою реформування галузі охорони здоров'я й реалізації соціальних пріоритетів держави, оскільки від рівня підготовки майбутніх лікарів залежить якість надання медичної допомоги населенню країни.

Від якості вищої медичної освіти сьогодні залежить здоров'я наших громадян завтра. Саме тому підготовка фахового і вмотивованого лікаря є одним із ключових елементів якості надання медичної допомоги [4].

Питання забезпечення якості підготовки студентів, підвищення кваліфікації й перепідготовки медичних працівників особливо важливе в період реформування галузі охорони здоров'я.

Список використаної літератури

1. Булавенко О.В. Особливості викладання акушерства та гінекології в умовах реформування вищої медичної освіти та побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 рр. /Булавенко О.В., Балабуєва С.В. : навч.-метод. конф., 25 берез. 2015 р.: тези доп. – Вінниця, 2015. – С. 15-17.
2. Громова А. М. Роль викладача в організації самостійної роботи студента на кафедрі акушерства і гінекології / Громова А. М., Мітюніна Н.І., Талаш В.В. // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах: тези наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 53-54.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII. Набув чинності з 06.09.14 р. Редакція від 01.01.2019 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Каніковський О.Є. Проблеми та перспективи вищої медичної школи у розробці та реалізації національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 –2025 рр. / Каніковський О.Є., Сандер С.В., Павлик І.В.: навч.-метод. конф., 25 берез. 2015 р.: тези доп. – Вінниця, 2015. – С.80.
5. Проблеми та перспективи вищої медичної освіти у реалізації Національної стратегії реформування системи охорони здоров'я України / Мороз В.М., Гумінський Ю. Й., Фоміна Л.В., Полєса Т.Л.: навч.-метод. конф., 25 берез. 2015 р.: тези доп. – Вінниця, 2015. – С.2-6.
6. Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою навчання у вищому державному навчальному закладі України «Українська медична стоматологічна академія». – Полтава, 2013. – 35 с.

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ЗВО УКРАЇНИ

Міщенко І.В., Юдіна К.Є., Жукова М.Ю., Коковська О.В.

Українська медична стоматологічна академія

У наш час дистанційна освіта розглядається як новітня педагогічна методика або сукупність, що застосовується в освіті як взаємодоповнення. Вона охоплює популярні технологічні процеси викладання, підлягає основним законам педагогіки й видозмінює їх відповідно до новітніх тенденцій викладання, що також потребують конкретного переосмислення в рамках освітніх установ.

Ключові слова: дидактика, дистанційне, навчання, медичні ЗВО, Україна.

Today, distance education is seen as the latest pedagogical method or set used in education as a complement. It includes popular technological processes of teaching, obeys the basic laws of pedagogy, and modifies them in accordance with the latest trends in teaching, which also require specific rethinking within educational institutions.

Key words: didactics, distance learning, medical, universities, Ukraine.

Сучасна тенденція в стратегії професійної освіти – це перш за все широке впровадження в навчальний процес активних форм навчання, які охоплюють усі види аудиторних і позааудиторних занять зі студентами. Сміслові навантаження сучасної педагогічної підготовки спрямоване головним чином на самостійне оволодіння студентами знаннями і вміннями в процесі активної розумової й практичної діяльності.

У класичному варіанті навчання під час лекцій, практичних і семінарських занять основною дійовою особою є викладач, який будує хід вивчення теми, тобто тему заняття. Навчається – пасивний слухач. Для моніторингу рівня знань у класичній формі навчання використовувалися такі оціночні засоби як теоретичне опитування, тестування, виконання ситуаційних завдань, індивідуальні завдання. У педагога були часові обмеження, тобто за певний час розглянути якомога більший обсяг навчального матеріалу.

У наш час завданням вищої школи стала підготовка не просто фахівця, а висококваліфікованого професіона-